

indledede sine Udtalelser i Tingets sidste Møde med at lyse efter Forslaget til en Kirkeforfatning og de øvrige af det kirkelige Udvalg udarbejdede Forslag, der staa i Forbindelse hermed, og dette tiltraadtes jo ganske af det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Reedtz-Thott) og altsaa ogsaa i Dag af det ærede 1ste Medlem fra 9de Kreds (la Cour); alle udtalte de deres Forbavelse over og Beklagelse af, at disse Forslag endnu ikke var fremlagte paa Tingets Bord. Jeg har ikke fundet det rigtigt eller hensigtsmæssigt at fremsætte et saa indgribende og omfattende og et saa skillende Forslag som et Kirkeforfatningsforslag i denne Samling, hvor man paa Forhaand vidste, at Forhandlingerne i en overvejende Grad vilde komme til at dreje sig om et andet afgørende, betydningsfuldt Spørgmaal, der vilde optage alle Sind, selv om denne Sag ikke ligger til direkte Forhandling her i dette høje Ting. Rigsdag og Regering have i Fællesskab i de sidste Aar søgt — og det er ogsaa lykkedes — at faa de andre store Spørgsmaal løste og dermed bragte til Side, før Rigsdagen gik til Behandlingen af Forsvarssagen. Jeg vilde finde det urigtigt, om der samtidig med disse Bestræbelser, hvorom Regering og Rigsdag stod enige — samtidig hermed og i Virkeligheden paa tværs af denne Sag — blev af Regeringen indbragt et nyt stort Spørgsmaal i Rigsdagens Forhandlinger. Denne Betragtning har været afgørende for mig, og jeg føler mig ganske overbevist om, at den ikke har bevirket, at Rigsdagens indgaaende Arbejde paa de kirkelige Love kommer senere eller overhovedet bliver forsinket ved ikke at blive indledet i denne Samling. Og hermed er det ogsaa givet, at jeg ikke kan tro, der vilde vindes noget som helst ved den af det ærede 2det Medlem for 9de Kreds (Nordby) udkastede Tanke, at de kirkelige Love skulde indføres her paa Rigsdagen derigennem, at det Udvalg, der ventelig bliver nedsat om denne Sag, skulde opstille som Ændringsforslag de Udkast, der foreligger fra det kirkelige Udvalg. Dette har været min, og det har været Regeringens Betragtning; og det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (la Cour), som nu sagde, at det var en Undskyldning, som han ikke kunde tiltræde eller tage for gyldig, maa ikke betragte dette som en Undskyldning, men som en Beslutning, der er tagen og ganske naturligt er tagen som Følge af de foreliggende Forhold.

Det ærede 1ste kongevalgte Medlem

(Goos) omtalte dernæst en kommende Præstelønningslov. Jeg er med det ærede Medlem enig i at anse det for i høj Grad ønskeligt at faa en Præstelønningslov, der muliggør for Præsterne som for de øvrige Embedsmænd en med Alder og Tjenestetid jævnt stigende forbedret Indtægt; og ligeledes er jeg enig med det ærede Medlem i, at det er ønskeligt og nødvendigt at komme de meget smaa og daarligt stillede Embeder til Hjælp. Men naar det ærede Medlem antydede, at man jo straks kunde gaa i Arbejde med en Præstelønningslov, uanset om man, før Arbejdet blev sat i Gang, kendte noget til, om de forhaandenværende kirkelige Midler virkelig vilde strække til til en Lønningslov som den foreslaaede — at man altsaa straks kunde gaa i Arbejde dermed, idet man saa henviste til, at Statskassen, den almindelige Finanskasse, maatte udfylde det manglende, saa anser jeg det rigtignok for meget tvivlsomt, om denne Vej vil vise sig farbar. Det har jo været Regelen fra de allerældste Tider, at Kirkegodset og dets Indkomster have været til Kirkens Raadighed alene; og Lovgivningsmagten har aldrig grebet ind i Kirkegodsets Anvendelse og har navnlig ikke inddraget nogen Del af det i Statskassen — det skulde da være Bispetienden som en ganske særlig Undtagelse. Men paa den anden Side har Staten jo heller ikke ved Bevillinger suppleret denne Formue og disse Indkomster. Den eneste Undtagelse, hvorved Staten er optraadt supplerende her, er den Støtte, som Staten siden Tyverne i forrige Aarhundrede har ydet til Præsternes Pensionering, og som jo nu om Dage bestaar i 600 Kr. til Pensionering for hver Landsbypræst til Supplering af den paa Embedet hvilende Pension. De Bevillinger, som der i øvrig aarligt gives paa Finansloven i kirkelige Øjemed, ere jo alle til ganske specielle Øjemed, saa at sige personlige Bevillinger; det er til Opførelse af Kirker, Opførelse af Præstegaarde, hvor nye Embeder ere oprettede, Hjælp til Lønninger for saadanne nyoprettede Embeder og deslige. Og det kirkelige Udvalgs Forslag til en Lønningslov for Præster gør jo heller ingen Forandring heri, berører slet ikke det kirkelige Grundlag for Sognekaldenes Indkomster, men angaar kun disses indbyrdes Fordeling. Udvalgets Forslag gaar jo ud paa, som det ærede Medlem udtalte, en i sig selv hvilende Lønningslov; det gaar ud paa en Ordning, der kan bære sig selv, saaledes at der ikke af Staten kræves nye og andre